

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– УКРАИНА –**

**Брюксел, 12 октомври 2026 г.
(OR. en)**

**AD 80/1/26
REV 1**

LIMITE

CONF-UA 17

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Клъстер 3 „Конкурентоспособност и приобщаващ растеж“

ПРЕГОВОРИ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ

Украйна

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕС

(изготвен въз основа на преговорната позиция на Украйна AD 30/26 CONF-UA 6)

Преговорен клъстер: 3

„Конкурентоспособност и приобщаващ растеж“

Включително глава 10 „Цифрова трансформация и медии“, глава 16 „Данъчно облагане“, глава 17, „Икономическа и парична политика“, глава 19 „Социална политика и заетост“, глава 20 „Политика за предприятията и промишлена политика“, глава 25 „Наука и научни изследвания“, глава 26 „Образование и култура“ и глава 29 „Митнически съюз“

Настоящата позиция на Европейския съюз се базира на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване на Украйна (AD 9/24 CONF-UA 2) и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговори, и по-специално:

- становище, изразено от Украйна или от ЕС по дадена преговорна глава, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде зета по други глави;
- договорености, дори и частични, постигнати в хода на преговорите по определени глави, не могат да се считат за окончателни, докато не се постигне цялостна договореност по всички глави;

както и на изискванията, изложени в точки 5, 12, 42, 49, 50, 51 и 52 от рамката за преговори.

ЕС насърчава Украйна да продължи процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното ефективно въвеждане и прилагане, както и като цяло да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, които са възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в своята позиция AD 30/26 CONF-UA 6 Украйна приема достиженията на правото на ЕС по клъстер 3, които са в сила към 7 октомври 2026 г., и декларира готовност да ги въведе до датата на своето присъединяване към Европейския съюз, с изключение на областите, за които е поискала преходен период в рамките на преговорни глави 16 и 17.

Като цялостен отговор на искането на Украйна за преходни периоди и дерогации ЕС припомня основната си преговорна позиция, че преходните мерки имат изключителен характер, ограничени са по време и обхват и се придружават от план, в който ясно са определени етапите за прилагане на достиженията на правото на ЕС. Те не трябва да включват изменения на правилата или политиките на ЕС, да нарушават тяхното правилно функциониране или да водят до значително нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.

1. Глава 10 „Цифрова трансформация и медии“

ЕС приветства добре структурираната **институционална уредба** на Украйна и високата степен на съответствие с целите на политиката на ЕС и приканва Украйна да гарантира пълно привеждане в съответствие с целите на цифровото десетилетие. ЕС отбелязва напредъка на Украйна в областта на цифровата трансформация, по-специално по отношение на цифровизацията на обществените услуги. ЕС оценява положително транспонирането от страна на Украйна на достиженията на правото на ЕС в областта на роуминга, което даде възможност за присъединяване към зоната „роуминг като у дома“, считано от 1 януари 2026 г. ЕС приканва Украйна да използва пълноценно програма „Цифрова Европа“.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частичното съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **електронните комуникации и информационните технологии**. ЕС приветства факта, че Украйна е постигнала висока степен на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на роуминга и частично съответствие в областта на електронната идентификация, отворените данни и радиочестотния спектър. ЕС приканва Украйна да увеличи усилията си за по-нататъшно привеждане в съответствие, както и да предприеме всички необходими стъпки за пълно прилагане на достиженията на правото на ЕС, включително освобождаването на радиочестотната лента 700 MHz от телевизионно излъчване, и на достиженията на правото на ЕС във връзка с радиочестотната лента от 800 MHz, веднага след отмяната на военното положение.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **цифровите услуги**. ЕС приветства първоначалните стъпки за привеждане в съответствие с Акта за цифровите услуги, Акта за цифровите пазари и Регламента за отношенията между платформите и предприятията и приканва Украйна да продължи усилията си, по-специално по отношение на Акта за цифровите услуги. ЕС взема под внимание искането на Украйна за техническа помощ за създаване на компетентен регулаторен орган, който да се занимава, наред с другото, с въвеждането на цифрови услуги.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частичното съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **цифровото доверие и киберсигурността**. ЕС приканва Украйна да постигне съответствие с рамката на ЕС за цифрова самоличност (EUDI) и да продължи да привежда законодателството си в съответствие с Директивата за мрежовата информационна сигурност (МИС 2). Освен това ЕС насърчава Украйна да продължи да прилага инструментариума за киберсигурност на 5G технологиите.

ЕС приветства факта, че Украйна е постигнала висока степен на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **аудио-визуалните медийни** услуги в общ план и частичното съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на медиите. ЕС подчертава, че е необходимо Украйна да разгледа като приоритет пълното привеждане в съответствие с Директивата за аудио-визуалните медийни услуги и Европейския акт за свободата на медиите.

Освен това ЕС отбелязва, че Украйна не е постигнала съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **изкуствения интелект и полупроводниците**, и приканва Украйна да постигне съответствие с Акта на ЕС за изкуствения интелект и да предприеме необходимите стъпки за постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на полупроводниците.

ЕС приветства факта, че Украйна разполага с правна и стратегическа рамка за **борба с корупцията в областта на цифровата трансформация и медиите**. ЕС насърчава Украйна да поддържа система за мониторинг, която да гарантира прилагането на рамката, като обръща специално внимание на медийния сектор.

2. Глава 16 „Данъчно облагане“

ЕС взема под внимание искането на Украйна за преходни периоди, както следва:

- а. Преходен период по отношение на правилата на ЕС за акцизите, за да не се прилагат освобождаванията, по-специално във връзка с:

- 1) член 14, параграф 1, буква в) от Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията, във връзка с прилагането на освобождаване от акциз на енергийните продукти, доставяни като гориво за целите на корабоплаването в териториалните води на Общността (включително за риболов), когато не става въпрос за частно плаване за развлечение, както и електроенергията, произведена на борда на плавателни съдове.

ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането. По-специално ЕС приканва Украйна да уточни срока на искания преходен период, да представи план за изпълнение на правилата на ЕС за акцизите по отношение на освобождаванията за конкретни енергийни продукти и да постигне резултати в прилагането след преходния период.

- 2) Член 27, параграф 1, букви а), д) и е) от Директива 92/83/ЕИО на Съвета от 19 октомври 1992 г. за хармонизиране на структурата на акцизите върху алкохола и алкохолните напитки.

ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе становище по искането. По-специално ЕС приканва Украйна да уточни срока на искания преходен период, да представи план за изпълнение на правилата на ЕС за акцизите по отношение на освобождаванията за конкретни видове алкохол и алкохолни напитки и да постигне резултати в прилагането след преходния период.

- б. Преходен период по отношение на общата система на данъчно облагане на плащанията на лихви и роялти между свързани дружества в различни държави членки.

ЕС счита, че ще е необходима по-подробна информация, преди да може да вземе окончателно становище по искането. По-специално ЕС приканва Украйна да уточни срока на искания преходен период и да представи допълнителна информация за въздействието, което прилагането или забавянето на прилагането на общата система на данъчно облагане върху трансграничните плащания на лихви и роялти ще окаже върху данъчните приходи и привлекателността на Украйна като инвестиционна дестинация. ЕС предлага искането да бъде разгледано отново на по-късен етап от преговорите.

ЕС отбелязва, че законодателството на Украйна е частично приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **косвеното данъчно облагане**. ЕС приканва Украйна да приведе законодателството си в областта на ДДС в съответствие с достиженията на правото на ЕС, по-специално като преразглежда приложното поле на по-ниските ставки на ДДС и освобождаванията от него и като укрепи системата за администриране на ДДС. Освен това ЕС подчертава, че Украйна следва да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на акцизите върху енергийните продукти, обработения тютюн, алкохола и алкохолните напитки. Това включва прилагането на график за постепенно привеждане в съответствие с акцизните ставки на ЕС. Освен това Украйна трябва да приведе своята система за данъчно складиране на алкохол и алкохолни напитки, обработен тютюн и енергийни продукти в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Украйна трябва да постигне съответствие и с Директивата относно косвените данъци върху набирането на капитал, като е необходимо също по-нататъшно привеждане в съответствие в областта на данъчното облагане на автомобилите.

ЕС отбелязва, че законодателството на Украйна е частично приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **прякото данъчно облагане**, включително Директивата за сливанията, Директивата за дружествата майки и дъщерните дружества, Директивата относно данъчното облагане на лихви и роялти, Директивата срещу избягването на данъци, Директивата относно механизма за разрешаване на спорове във връзка с данъчното облагане и Директивата относно общата система за данъчно облагане на дружества майки и дъщерни дружества от различни държави членки. ЕС подчертава, че всички данъкоплатци, упражняващи правото си на свободно движение съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, трябва да бъдат третирани еднакво и всяко национално данъчно законодателство, което дискриминира чуждестранните данъкоплатци в сравнение с данъкоплатците, които са местни лица, трябва да бъде премахнато към момента на присъединяването.

ЕС отбелязва, че данъчната система на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **административното сътрудничество и цифровизацията**. ЕС подчертава необходимостта от по-нататъшно привеждане в съответствие с изискванията на ЕС относно взаимопомощта и административното сътрудничество и от увеличаване на усилията за постигане на взаимосвързаност и оперативна съвместимост с цифровите системи на ЕС.

ЕС приветства факта, че Украйна разполага със структури и инструменти за **борба с корупцията в рамките на данъчната система**. ЕС изтъква, че е необходимо Украйна да продължи да отдава приоритет на предотвратяването и наказателното преследване на корупцията чрез повишаване на почтеността и професионализма на данъчните органи, ограничаване на дискреционните правомощия и отстраняване на съществуващите пропуски, които улесняват отклонението от данъчно облагане. Освен това ЕС приканва Украйна да укрепи капацитета на правоприлагащите институции за разследване и наказателно преследване на случаи на корупция, свързани с данъчното облагане.

ЕС подчертава нуждата от по-нататъшно изпълнение на мерките за реформа в рамките на Националната стратегия за приходите за периода 2024 – 2030 г.

3. Глава 17 „Икономическа и парична политика“

Съгласно предвиденото в рамката за преговорите Украйна няма да стане част от еврозоната и Евросистемата веднага след присъединяването си.

ЕС приветства факта, че Украйна е постигнала висока степен на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **паричната политика**, по-специално по отношение на забраната за привилегирован достъп на публичния сектор. ЕС приканва Украйна да предприеме необходимите стъпки за пълно привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на независимостта на централните банки. По-специално ЕС подчертава, че е необходимо Украйна да гарантира личната независимост на управителя на Националната банка на Украйна (НБУ) и на членовете на нейните органи за вземане на решения, особено по отношение на ясно определени основания за освобождаване от длъжност в съответствие с достиженията на правото на ЕС и достъпа до съдебен контрол, както и да предприеме стъпки за премахване на всяко правителствено или парламентарно влияние върху органите за управление и вземане на решения на НБУ. ЕС припомня, че Украйна трябва да гарантира пълното спазване от страна на НБУ на забраната за парично финансиране, веднага след отмяната на военното положение. Съгласно посоченото в рамката за преговорите Украйна няма да стане автоматично част от еврозоната и Евросистемата след присъединяването си. По отношение на **икономическата политика** ЕС отбелязва, че Украйна постепенно укрепва фискалното си управление и е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на фискалната координация и надзор, счетоводството и статистиката на публичния сектор, макроикономическите и бюджетните прогнози, числово изразените фискални правила, прозрачността на публичните финанси и обхвата на националните бюджетни рамки. ЕС изтъква, че са необходими допълнителни усилия, за да се подобри качеството на макроикономическата и държавната финансова статистика, да се усъвършенства процесът на прогнозиране, да се създаде независима фискална институция и да се приведат бюджетното законодателство и практики в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно националните бюджетни рамки. Необходими са също усилия, за да се гарантира навременното предоставяне на висококачествени данни в рамките на процедурата при макроикономически дисбаланси.

ЕС приветства наличието на законодателна и институционална рамка за **борба с корупцията в областта на икономическата и паричната политика**, но подчертава, че е важно да се гарантира стабилно прилагане и внимателно наблюдение на мерките за борба с корупцията във всички съответни институции.

4. Глава 19 „Социална политика и заетост“

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с **Европейския стълб на социалните права**. ЕС отбелязва, че Украйна е ангажирана с политиката и принципите на ЕС, ръководещи социалната политика и политиките по заетостта. ЕС приканва Украйна да работи за по-нататъшното привеждане в съответствие с Европейския стълб на социалните права и неговото прилагане, включително като приеме нови стратегии, инструменти за събиране на данни и гарантира, че всички налични инструменти се използват за насърчаване на изпълнението и постигането на целите на стълба, в това число равни възможности, справедливи условия на труд и социална закрила и приобщаване.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **трудовото право**¹, и насърчава Украйна да продължи да постига по-нататъшно съответствие. Необходимо е да се постигне по-нататъшно съответствие в областта на информирането, консултирането и участието на работниците, условията на труд, работното време и трудовото право в областта на транспорта, както и по отношение на командироването на работници, като същевременно трябва да приключи привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно прехвърлянето на предприятия. ЕС подчертава, че е нужно Украйна да укрепи административния капацитет за правоприлагане и инспекции, като постигне съответствие с международните трудови стандарти.

¹ За оценката на достиженията на правото на ЕС относно условията на труд, работното време и командироването на работници в областта на автомобилния транспорт вж. позицията на ЕС по клъстер 4, глава 14 „Транспорт“.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **здравословните и безопасни условия на труд**. ЕС отбелязва също, че е необходимо да се постигне по-нататъшно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд, включително с Рамковата директива, Директивата за работното място, Директивата относно отраслите, свързани с рудодобива чрез сондиране, както и с директивите, които обхващат специфични рискове, включително химични, биологични и физически агенти, като например Директивата относно експозицията на азбест по време на работа, Директивата за канцерогените, мутагените или токсичните за репродукцията вещества и Директивата относно електромагнитните полета. Украйна трябва да постигне съответствие с директивите относно работата на борда на риболовни кораби, медицинското обслужване на борда на плавателните съдове и превенцията на нараняванията с остри предмети в сектора на здравеопазването и болниците. Украйна трябва да гарантира инкорпорирането в националното законодателство и на актуализациите на директивите на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд (ЗБУТ), когато това все още не е направено. Особено внимание трябва да се обърне и на персоналното приложно поле на съществуващото и бъдещото национално законодателство в областта на ЗБУТ, за да се гарантира, че то е в съответствие с персоналното приложно поле на директивите на ЕС в областта на ЗБУТ. Украйна е слабо подготвена по отношение на институционалните аспекти на здравословните и безопасни условия на труд. Украйна трябва да укрепи административния капацитет за правоприлагане и инспекции, като постигне съответствие с международните трудови стандарти.

ЕС отбелязва, че Украйна разполага с базова институционална и правна рамка за **социален диалог**. ЕС подчертава, че е необходимо Украйна да предприеме мерки за укрепване на институционалната си рамка в съответствие със стандартите и практиките на ЕС в областта на социалния диалог, да засили както двустранния, така и тристранния социален диалог, да насърчава колективното договаряне и да гарантира изграждането на капацитет за социалните партньори.

ЕС отбелязва, че що се отнася до **политиката по заетостта**, Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС относно общата рамка на икономическите политики, социалната икономика и справедливия преход, както и относно схемите за подпомагане на заетостта и младежката заетост. ЕС припомня необходимостта от по-нататъшно укрепване на активните мерки на пазара на труда и схемите за подкрепа на заетостта, особено за младите хора, дългосрочно безработните и уязвимите групи, включително работниците с увреждания. Законодателната рамка и институционалният капацитет също трябва да бъдат укрепени, по-специално функционалният капацитет на Държавната служба по заетостта. По отношение на справедливия преход, ЕС подчертава, че Украйна трябва да гарантира подход, обхващащ цялото общество и всички равнища на управление, при изпълнението на стратегията „ЕС 2030“ и най-важното – ангажиментите за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него до 2050 г., както и за намаляване на емисиите, като се обърне специално внимание на разпределителното въздействие на прехода към неутралност по отношение на климата върху най-уязвимите групи от населението, без да се пренебрегва никой.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС относно институционалните аспекти на **социалната закрила и социалното приобщаване**. Освен това ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с политиката на ЕС в областта на дългосрочните грижи и закрилата и грижите за децата. ЕС приканва Украйна да укрепят системата за социална закрила и да подобри достъпа до нея, както и да приложи стратегията за правото на всяко дете да расте в семейна среда и да продължи да развива услугите за грижи за деца. ЕС приканва Украйна да гарантира справедлив и финансово приемлив достъп до висококачествени услуги за дългосрочни грижи за всички нуждаещи се, наред с подкрепа за лицата, полагащи неформални грижи, и да реализира напредък по отношение на деинституционализацията и подкрепата за независимия живот на хората с увреждания, включително възрастните хора с увреждания и децата с увреждания.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **недискриминацията и равенството между жените и мъжете в областта на заетостта и социалната политика**. ЕС приканва Украйна да продължи да привежда законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да вземе мерки по тези въпроси, наред с другото по отношение на разликата в заплащането на жените и мъжете и ограниченото представителство на жените на ръководни длъжности. ЕС приканва Украйна да гарантира прилагането на необходимите мерки и ефективното равенство между жените и мъжете в областта на заетостта и социалната политика.

ЕС отбелязва, че институционалната и законодателната рамка на Украйна не е приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно **Европейския социален фонд (ЕСФ)**. ЕС приканва Украйна да укрепи капацитета на държавните органи, за да се гарантира готовността им да управляват ЕСФ.

ЕС отбелязва, че Украйна е въвела мерки и програми за **борба с корупцията в социалната област и в областта на заетостта**, и изтъква, че следва да се гарантират прилагането и ефективността на тези мерки, както и укрепването на системите за вътрешен контрол и административния капацитет. Необходимо е по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, наред със стъпките за повишаване на почтеността в рамките на инспекциите по труда и отчетността при инспекциите по труда и разходите за социално подпомагане.

5. Глава 20 „Политика за предприятия и промишлена политика“

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с **хоризонталните аспекти на промишлената политика на ЕС**, по-специално е реализиран добър напредък при привеждането на целите на промишлената политика в съответствие с целите на политиката на ЕС. ЕС приканва Украйна да продължи да се стреми към привеждане в съответствие с тези хоризонтални аспекти. ЕС подчертава напредъка на Украйна в цифровизацията на обществените услуги, екологосъобразния растеж и специфичното за сектора развитие. Освен това ЕС приканва Украйна да продължи да поставя акцент върху възприемането на най-добрите практики и политики на ЕС в тези области, като засили ангажимента си за устойчиво развитие и стратегически, институционално насочен цифров преход на частния сектор.

ЕС отбелязва, че в областта на **политиката и инструментите за предприятия** Украйна е постигнала частично съответствие с политиката и инструментите на ЕС за МСП. ЕС отбелязва, че Украйна трябва да пренасочи вниманието си към изпълнението, особено в контекста на комплексни реформи. Въпреки че Украйна участва активно в стълба за МСП в рамките на програмата „Единен пазар“, който включва Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса, „Еразъм за млади предприемачи“ и евроклъстери, ЕС приканва Украйна да осигури полезни взаимодействия между действията по стълба за МСП и действията на национално равнище в подкрепа на МСП.

ЕС отбелязва, че намаляването на пречките пред участието в програми на ЕС като програмата „Единен пазар“ и изграждането на полезни взаимодействия между действията по стълба за МСП и действията на национално равнище в подкрепа на МСП биха могли да повишат привлекателността на инициативи като програмата „Еразъм за млади предприемачи“ и клъстерните партньорства между ЕС и Украйна. Освен това ЕС приканва Украйна да осигури пълно привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на забавените плащания.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС относно **промишлените сектори**. ЕС приветства напредъка на Украйна в привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС в няколко промишлени сектора със значителни усилия в области като суровините. ЕС приветства усилията на Украйна за привеждане в съответствие с целите на космическата политика на ЕС и съответните инструменти. ЕС приканва Украйна да създаде стабилна система за надзор на пазара по отношение на строителния сектор. Освен това ЕС приканва Украйна да продължи да полага усилия във всички сектори, в които е необходимо по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС, включително туризма, строителството, суровините, текстила, отбраната и стоманодобивната промишленост.

ЕС изтъква, че Украйна следва да гарантира справедливото, пазарно ориентирано и **недискриминационно функциониране на промишлените отрасли** в съответствие с правилата и стандартите на ЕС, по-специално с правилата на ЕС за държавната помощ, и изтъква, че този процес ще бъде наблюдаван във връзка с глава 8 „Политика в областта на конкуренцията“. Украйна трябва да засили механизмите за надзор и да демонстрира осезаеми резултати при намаляването на корупцията, особено във високорисковите сектори, включително строителството и суровините, да повиши почтеността в рамките на предприятията както в частния, така и в държавния сектор, и освен това да гарантира истинска конкуренция, прозрачност и почтеност при приватизацията на публични активи.

6. Глава 25 „Наука и научни изследвания“

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **политиката за научни изследвания и иновации**, и приветства факта, че Украйна е изцяло асоциирана към водещата рамкова програма на Съюза за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и е на правилен път да постигне по-голямо участие в рамковата програма. ЕС приканва Украйна да укрепи екосистемата си за научни изследвания и иновации и необходимите съпътстващи мерки. ЕС насърчава Украйна да вземе мерки за насърчаване на сътрудничеството между науката и бизнеса и да предприеме допълнителни стъпки за интегриране на украинската екосистема за иновации, както и да реализира напредък за подобряване на резултатите в Европейския сравнителен доклад за иновациите. Освен това ЕС приканва Украйна да разработи и приложи стратегии за интелигентна специализация.

ЕС приветства факта, че Украйна отбелязва добър напредък по отношение на **Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“** и изграждането на европейското научноизследователско пространство. ЕС приканва Украйна да достигне до още по-голям кръг от заинтересовани страни и да ги ангажира, особено в областта на иновациите. ЕС отбелязва, че Украйна е умерено подготвена за интегрирането си в европейското научноизследователско пространство, и приканва Украйна да продължи да укрепва капацитета си за по-нататъшното интегриране в него.

ЕС приветства факта, че Украйна разполага с ефективна правна и стратегическа рамка за **борба с корупцията в областта на научните изследвания и науката**. ЕС изтъква, че Украйна трябва да засили ефективността си чрез изграждане на капацитет и наблюдение на подчинените органи и чрез засилване на контрола върху използването на държавни средства, управлението на публични активи и конфликтите на интереси.

7. Глава 26 „Образование и култура“

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **образованието и обучението**. ЕС отбелязва интереса на Украйна за присъединяване към програмата „Еразъм+“. ЕС подчертава, че е необходимо Украйна да поддържа достатъчен бюджет за образование в съответствие със своите амбиции и цели. ЕС приканва Украйна да положи допълнителни усилия по отношение на събирането на данни и използването на информационната система за управление на образованието за създаване на политики, като се гарантира пълна оперативна съвместимост между подсекторите на образованието и редовно публично докладване. ЕС подчертава, че е необходимо реформата на Украйна в областта на образованието и грижите в ранна детска възраст да бъде финансово устойчива и да осигурява непрекъснат, приобщаващ и финансово приемлив достъп до качествено образование и грижи за всички деца. ЕС приканва Украйна да продължи да полага усилия за въвеждане на основано на компетентности образование, за подкрепа на учителите и обучителите чрез подходящи инструменти и обучение с оглед на ефективното предоставяне на висококачествено образование и за укрепване на цифровите умения на всички равнища на образование. В областта на висшето образование ЕС също така приканва Украйна да изпълни изцяло ключовите ангажименти от Болоня и да постигне съответствие с Комюникето от Тирана и Римското комюнике, по-специално по отношение на социалното измерение и академичните ценности. ЕС отбелязва, че Украйна трябва да даде приоритет на прехода към институционална акредитация на висшите учебни заведения. ЕС припомня, че Украйна трябва да реализира достатъчен напредък за постигане на целите, определени в рамките на европейското пространство за висше образование, и да въведе система за мониторинг, която надеждно проследява тези цели.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **професионалното образование и обучение (ПОО)** и уменията, свързани с пригодността за заетост, и ученето през целия живот. ЕС подчертава, че е необходимо Украйна да осигури достатъчно ресурси за оптимизиране на системата на ПОО в съответствие с нуждите на пазара на труда, като повиши участието на момичетата и уязвимите групи, включително чрез изграждане на капацитет и увеличаване на броя и качеството на учителите в ПОО. ЕС приканва Украйна да засили координацията на ученето през целия живот и да разшири възможностите за него. ЕС приканва Украйна също така да насърчава възприемането на микроудостоверения и да обмисли създаването на индивидуални сметки за обучение. ЕС приветства присъединяването на Украйна към Европейския алианс за професионална подготовка през 2025 г. и приканва Украйна в рамките на това участие да изпълни Препоръката на Съвета от 2018 г. относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване.

ЕС приветства добрия напредък на Украйна по отношение на **младежта**, като същевременно отбелязва, че е постигнато частично съответствие с приложимите достижения на правото на ЕС. ЕС приканва Украйна да продължи да отдава приоритетно значение на младежката работа и участието на младите хора и да продължи да се придържа към Европейската програма за младежката работа като основни цели. Освен това ЕС приканва Украйна да гарантира ефективното изпълнение на стратегическите цели на национално и местно равнище.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **спорта**, и изтъква, че Украйна трябва да продължи привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на спорта и да засили мерките за почтеност в спорта, включително борбата с допинга, доброто управление и предотвратяването на уреждането на изхода от спортни срещи.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **културата**, и приветства факта, че Украйна е изцяло асоциирана към „Творческа Европа“ – водещата програма на Съюза за подкрепа на секторите на културата и творчеството. ЕС приканва Украйна да приложи ефективно Стратегията за развитие на украинската култура за периода 2025 – 2030 г., да гарантира привеждането в съответствие с Директива 2014/60/ЕС за връщане на паметници на културата и да укрепи институционалния капацитет за наблюдение на резултатите от политиката. ЕС приканва Украйна да приеме ясни, прозрачни и ефективни мерки за защита на културното наследство и за борба с трафика и да гарантира тяхното прилагане. ЕС приканва Украйна да продължи да предоставя на културните и творческите организации и специалисти възможности за сътрудничество с колегите им в държавите от ЕС, по-специално като продължи участието си в програмата на ЕС за подкрепа на секторите на културата и творчеството.

ЕС приветства напредъка на Украйна в **борбата с корупцията в сферата на образованието, младежта спорта и културата**. ЕС приканва също така Украйна да се бори с корупцията и най-вече във висшето образование, младежта, спорта и културното наследство. Наред с това ЕС приканва Украйна да гарантира почтеността и отчетността в рамките на местните и подчинените органи, включително институциите в областта на образованието, младежта, спорта и културата.

8. Глава 29 „Митнически съюз“

ЕС приветства факта, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **митническото законодателство**. ЕС оценява положително високата степен на привеждане на Митническия кодекс на Украйна в съответствие с Митническия кодекс на Съюза. ЕС подчертава, че е необходимо Украйна да продължи да привежда правната си рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област. Украйна следва да продължи да привежда националното си законодателство в съответствие с Митническия кодекс на Съюза и вторичното законодателство, както и с друго митническо законодателство на Съюза относно митническите освобождавания, защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, културните ценности, контрола на паричните средства, прекурсорите и изделията с двойна употреба.

ЕС приветства факта, че Украйна е постигнала достатъчен **административен и оперативен капацитет** за изпълнение на текущите ѝ митнически задачи. ЕС приканва Украйна да укрепи допълнително своя административен и оперативен капацитет и персонал преди присъединяването. ЕС подчертава необходимостта Украйна да продължи да развива и модернизира съществуващите информационни системи в съответствие с изискванията на ЕС, което да позволи оперативна съвместимост с цифровата митническа среда на ЕС, съобразно поетите ангажименти в плана за реформа на Държавната митническа служба (ДМС) за периода 2024 – 2030 г. ЕС припомня, че е необходимо Украйна да задели достатъчно финансови и човешки ресурси за текущото и планираното развитие в областта на информационните технологии, включително развитието, свързано със следващите етапи на цифровата митническа среда на ЕС.

ЕС изтъква, че Украйна трябва да продължи да укрепва **рамката си за борба с корупцията в митническата област**. Украйна ще трябва да подобри управлението на риска и да засили сътрудничеството между националните органи и агенции, както и да подобри ефективното прилагане и изпълнение на санкциите за неправомерно поведение. Освен това от решаващо значение е да се даде приоритет на навременното изпълнение на реформата на ДСМ и да се въведат мерки за намаляване на рисковете от корупция в регионалните и местните служби.

Предвид сегашното състояние на подготовката на Украйна и при условие че Украйна изпълни междинните критерии по клъстер 1, ЕС отбелязва, че, с разбирането, че Украйна трябва да продължи да осъществява напредък в привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС по следните глави, както и в тяхното прилагане, и без да се засягат допълнителните условия, установени в допълнителните критерии, определени за клъстер 3, те могат да бъдат временно затворени едва след като ЕС изрази съгласие, че са изпълнени следните критерии:

Глава 10 „Цифрова трансформация и медии“

- Украйна да приведе националното си законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на електронните съобщения, включително разпоредбите относно независимостта на националния регулаторен орган, цифровите услуги и пазари, цифровото доверие и киберсигурността, данните, полупроводниците, изкуствения интелект и аудио-визуалните медийни услуги.
- Украйна да демонстрира, че разполага с достатъчен административен капацитет за прилагане на националното законодателство, приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на електронните комуникации, цифровите услуги и пазари, цифровото доверие и киберсигурността, данните, полупроводниците, изкуствения интелект и аудио-визуалните медийни услуги. Към момента на присъединяването Украйна да гарантира пълно спазване на изискванията на достиженията на правото на ЕС в областта на медиите, за да бъдат обезпечени свободата и плурализмът на медиите. Украйна да гарантира също достатъчен административен капацитет и пълна независимост на съответните национални регулаторни органи към момента на присъединяването.

- Украйна да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областите, изискващи по-нататъшно привеждане в съответствие, по-специално в областта на прякото и косвеното данъчно облагане, включително ДДС, акцизите, данъчното облагане на автомобилите, както и при административното сътрудничество в областта на данъчното облагане. Това включва приемане и прилагане на график за постепенно привеждане в съответствие с правилата на ЕС в областта на ДДС и акцизите върху енергийните продукти, алкохола и алкохолните напитки и обработения тютюн, като се гарантира привеждане в съответствие с обхвата, освобождаванията и минималните ставки. Това включва също приемането и прилагането на правила относно обмена на информация, борба със злоупотребите и данъчно облагане на предприятията. Украйна да приведе своя опростен данъчен режим в съответствие с достиженията на правото на ЕС.
- Украйна да демонстрира, че разполага с подходящ административен капацитет с високи стандарти на почтеност в данъчната администрация, достатъчен брой служители, както и с необходимата инфраструктура на централно и местно равнище, за да прилага данъчното си законодателство и да гарантира ефективно събиране на данъците и постоянни усилия за борба с корупцията в данъчната администрация. Украйна да демонстрира, че централното бюро за връзка и централното акцизно бюро за връзка разполагат с подходящи структури и договорености, за да имат достатъчно персонал и да функционират към момента на присъединяването.
- Украйна да постигне достатъчен напредък в разработването на поддържащите информационни системи на данъчната администрация, включително тези, свързани с взаимосвързаността и оперативната съвместимост със съответните системи на ЕС – включително системите за администриране на ДДС и акцизи – и в създаването на необходимите информационни системи за административно данъчно сътрудничество и обмен на информация в областта на данъчното облагане.

Глава 17 „Икономическа и парична политика“

- Украйна да приведе правната си рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС, за да гарантира пълната независимост на централната банка, забраната за парично финансиране на публичния сектор и да даде възможност за пълното интегриране на централната ѝ банка в Европейската система на централните банки.
- Украйна да приведе правната си рамка в съответствие с изискванията на ЕС за националните бюджетни рамки.

Глава 19 „Социална политика и заетост“

- Украйна да приведе законодателството си в областта на трудовото право и здравословните и безопасни условия на труд в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да демонстрира, че до датата на присъединяване ще бъдат създадени необходимите административни структури и капацитет за изпълнение, така че да се прилагат правилно достиженията на правото на ЕС в областта на трудовото право и здравословните и безопасни условия на труд, по-специално чрез укрепване на системата на инспекциите по труда.
- Украйна да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на социалната закрила, недискриминацията и равенството между жените и мъжете в областта на заетостта и социалната политика и да демонстрира, че към момента на присъединяването ще бъдат създадени подходящи административни структури, административен капацитет и капацитет за правоприлагане.
- Украйна да демонстрира, че разполага с подходящ административен капацитет, за да се гарантира ефективното въвеждане и прилагане на законодателството и рамката на политиката в областта на заетостта и социалните политики, включително капацитет за планиране и оперативен капацитет, за да стимулира ефективен социален диалог, както и да обезпечи бъдещото управление на Европейския социален фонд.

Глава 20 „Политика за предприятията и промишлена политика“

- Украйна да въведе и да започне да прилага всеобхватна промишлена стратегия в съответствие с политиките на ЕС в тази област.
- Украйна да демонстрира, че разполага с подходящ административен капацитет и равнище на координация между съответните министерства и агенции.

Глава 25 „Наука и научни изследвания“

- Украйна да демонстрира, че разполага с необходимия капацитет за изпълнение, за да гарантира увеличаване на инвестициите в научните изследвания и науката, по-специално публично финансиране, веднага щом обстоятелствата позволят.
- Украйна да демонстрира, че е въвела структури за укрепване на екосистемите за научни изследвания и иновации, за разработването изпълнението на стратегии за интелигентна специализация и мерки за засилване на сътрудничеството между частния и публичния сектор в областта на научните изследвания и иновациите.
- Украйна да приеме и да реализира напредък в изпълнението на пътната карта за европейското научноизследователско пространство за периода 2025 – 2027 г.

Глава 26 „Образование и култура“

- Украйна да демонстрира, че е въвела необходимата институционална и политическа рамка, съответното бюджетно планиране и мерки за борба с корупцията, насочени към постигане на целите на политиката на ЕС в областта на образованието и обучението, включително професионалното образование и обучение, младежта, спорта и културата. Това включва мерки за преодоляване на несъответствието с целите, определени в рамките на европейското пространство за образование, и постепенно изграждане на надеждна и оперативно съвместима система за мониторинг, която проследява резултатите във всички подсектори на образованието.

- Украйна да е на напреднал етап на постигане на съответствие с областите, изискващи по-нататъшно привеждане в съответствие, по-специално с Митническия кодекс на Съюза и съответното вторично законодателство, както и с друго митническо законодателство на Съюза относно митническите освобождавания, защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, културните ценности, контрола на паричните средства, прекурсорите и изделията с двойна употреба.
- Украйна да демонстрира, че разполага с подходящ административен и оперативен капацитет с високи стандарти за почтеност и ефективност на митническата администрация, както и с необходимата инфраструктура в своите централни, регионални и местни митнически служби, за да прилага митническото си законодателство, ефективно да контролира и наблюдава трансграничните движения и да гарантира, че се полагат постоянни усилия за борба с корупцията в митническия сектор, включително чрез завършената реформа на държавната митническа служба, в това число повторното атестиране на персонала.
- Украйна да демонстрира достатъчен напредък в подготовката и разработването на цифровите митнически системи, необходими за прилагането на Митническия кодекс на Съюза и на друго митническо законодателство на Съюза, чрез изпълнението на плана за реформа на Държавната митническа служба (ДМС) за периода 2024 – 2030 г. и осигуряване на необходимите бюджетни и човешки ресурси, позволяващи разработването на тези цифрови митнически системи и тяхната оперативна съвместимост с цифровата митническа среда на ЕС.

* *

Наблюдението на напредъка в постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти и тяхното прилагане ще продължи по време на преговорите. ЕС подчертава, че ще следи с особено внимание развитието по всички конкретни въпроси, посочени по-горе, за да гарантира, че Украйна притежава необходимия административен капацитет и е в състояние да приключи привеждането в съответствие на законодателството във всички области по този клъстер, както и да гарантира по-нататъшния напредък в изпълнението и осигуряването на спазването. Следва да се отдели особено внимание на връзките между настоящия клъстер и други преговорни клъстери. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Украйна с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти, както и на капацитета на страната да ги прилага, може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен цялата информация, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по този клъстер и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС прикани Украйна редовно да представя на Съвета за асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, в подходящ момент ще е необходимо Конференцията да се занимае отново с този клъстер.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 7 октомври 2026 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.
